

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

СОЛОГУБ

Снежана Николаевна

Аннотация к дипломной работе

**СООБЩЕСТВА МЕЛКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ ЛИСТВЕННЫХ И
ХВОЙНЫХ ЛЕСОВ ЦЕНТРАЛЬНОЙ БЕЛАРУСИ**

Научный руководитель:

Ассистент

Е.Е. Гаевский

МИНСК, 2016

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 49 страниц, 5 таблиц, 17 рисунков, 27 источников.

ГРЫЗУНЫ, ХВОЙНЫЙ ЛЕС, МЕЛКОЛИСТВЕННЫЙ ЛЕС, ДОЛЯ В УЛОВЕ.

Объект исследования: мелкие млекопитающие.

Цель— дать оценку динамики видового состава, численности видов в сообществе мелких млекопитающих на примере хвойных и мелколиственных лесов Воложинского района и Минского района Минской области в интервале 2005 – 2015 годов.

Методы исследования: метод ловушко-линий с помощью давилок «Геро».

Результаты проведенных исследований:

За весь период исследований было отработано 1000 ловушко-суток, отловлено 300 экземпляров мелких млекопитающих отряда Rodentia. Среди них были отловлены следующие виды: *Clethrionomys glareolus*, *Sorex araneus*, *Sorex minutus*, *Apodemus agrarius*, *Apodemus flavicollis*, *Apodemus uralensis*, *Microtus oeconomus*.

К доминирующим видам мы можем отнести *Clethrionomys glareolus*. Наиболее часто встречался в исследуемых биотопах. В процентном соотношении варьировал от 0.8% до 85.7%. Этот вид был доминирующим во всех исследуемых биотопах: ельник кисличный, сосняк мшистый, ельник кислично-снытевый с примесью сосны, сосняк кисличный, сосняк кисличный с заглушенным подлеском, березняк разнотравный, сероольшаник снытевый в 2005 - 2015 годов.

В 2015 году были самые низкие показатели в сероольшанике снытевом и сосняке кисличном, что составляет по 7 экз./100 лов.-сут.

Колебания численности мелких млекопитающих, как, к примеру, продемонстрированные в дипломной работе не являются аномальными, а скорее нормой. Все это тесно переплетается с ранее перечисленными факторами, влияющими на динамику и численность популяций. И те единичные виды, которые появляются в уловах, так же нельзя считать малочисленными, так как для большинства из них исследуемые биотопы не являются характерными. И вновь, в результате миграций по каким-либо причинам, эти виды появляются в уловах. А что касается постоянных видов, так особого внимания заслуживают те, которые с максимального значения снижаются до минимального или вовсе пропадают.

РЕФЕРАТ

Дыпломная праца 49 старонак, 5 табліц, 17 малюнкаў, 27 крыніц.

ГРЫЗУНЫ, ХВОЙНЫ ЛЕС, ДРАБНАЛІСТЫ ЛЕС, ДОЛЯ Ё ЁЛОВЕ.

Аб'ект даследавання: дробныя млекакормячыя.

Цэльнай даць ацэнку дынамікі відавоча складу, колькасці відаў ў супольнасці дробных млекакормячых на прыкладзе іглічных і драбналістых лясоў Валожынскага раёна і Мінскага раёна Мінскай вобласці ў інтэрвале 2005 - 2015 гадоў.

Метады даследавання: метады пасткі-ліній з дапамогай давілок «Гера».

Вынікі праведзеных даследаванняў:

За ўвесь перыяд даследаванняў было адпрацавана 1000 пасткі-сутак, адлоўлена 300 асобнікаў дробных млекакормячых атрады Rodentia. Сярод іх былі адлоўлены наступныя віды: *Clethrionomys glareolus*, *Sorex araneus*, *Sorex minutus*, *Apodemus agrarius*, *Apodemus flavicollis*, *Apodemus uralensis*, *Microtus oeconomus*.

Найбольш часта сустракаўся ў доследных біятопах. У працэнтных суадносінах вар'іраваў ад 0.8% да 85.7%. Гэты выгляд быў дамінуючым ва ўсіх доследных біятопах: ельнік кіслічны, хвойнік імшысты, ельнік кіслічна-смытэвы з прымешкай хвоі, хвойнік кіслічны, хвойнік кіслічны з заглушаным падлескам, бярэзнік рознатраўны, сараальшанік смытэвы ў 2005 - 2015 гадоў.

У 2015 годзе былі самыя нізкія паказчыкі ў сараальшаніке смытэвом і сасонніку кіслічным, што складае па 7 экз. / 100 лов.-сут.

Ваганні колькасці дробных млекакормячых, як, да прыкладу, прадэманстраваныя ў дыпломнай працы не з'яўляюцца анамальнымі, а хутчэй нормай. Усё гэта цесна пераплятаецца з раней пералічанымі фактарамі, якія ўплываюць на дынаміку і колькасць папуляцый. І тыя адзінкавыя віды, якія з'яўляюцца ў уловах, гэтак жа нельга лічыць малалікімі, бо для большасці з іх доследныя біятопы не з'яўляюцца характэрнымі. І зноў, у выніку міграцый па якіх-небудзь прычынах, гэтыя віды з'яўляюцца ў уловах. А што тычыцца пастаянных відаў, так асаблівай увагі заслугоўваюць тыя, якія з максімальнага значэння зніжаюцца да мінімальнага або зусім знікаюць.

ABSTRACT

Thesis 49 pages, 5 tables, 17 pictures, 27 sources.

RODENTS, CONIFEROUS FOREST, SMALL-LEAVED FOREST,
SHARE OF CATCH.

The object of study: small mammals.

Goal is to assess the dynamics of the species composition, the number of species in the community of small mammals on the example of conifers and small-leaved forests Volozhin district of Minsk and Minsk region in the range of 2005 - 2015 years.

Methods: trap-line method using davalok "hero".

The results of the research:

Over the entire study period was worked out in 1000 trap-nights, caught 300 specimens of small mammals Rodentia squad. Among them, the following species were caught: *Clethrionomys glareolus*, *Sorex araneus*, *Sorex minutus*, *Apodemus agrarius*, *Apodemus flavicollis*, *Apodemus uralensis*, *Microtus oeconomus*.

The most frequently encountered in the studied habitats. The percentage ranged from 0.8% to 85.7%. This species was dominant in all studied habitats: Kislichnaya spruce, pine moss, fir-Kislichnaya of oak with an admixture of pine, pine Kislichnaya, pinewood Kislichnaya plugged with undergrowth, birch grassy, seroolshanik of oak in the 2005 - 2015 period.

In 2015, we had the lowest rates in seroolshanike of oak and pine Kislichnaya, accounting for 7 ind. / 100 trap-days.

Fluctuations in the number of small mammals, such as, for example, demonstrated in the thesis is not abnormal, but rather the norm. All this is closely connected with the previously listed factors that affect the dynamics and population size. And those few species that appear in the catches, so it is impossible to count small numbers, since for most of them studied habitats are not specific. Again, as a result of migration for any reason, these types appear in catches. As for the perennial, so special attention should be those with the maximum value is reduced to a minimum or completely disappear.

